

Digitální výukový materiál

zpracovaný v rámci projektu „EU peníze školám“

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Projekt: **CZ.1.07/1.5.00/34.0386 „SŠHL Frýdlant.moderní školy“**

Škola: **Střední škola hospodářská a lesnická, Frýdlant**
Bělíkova 1387, příspěvková organizace

Šablona: **III/2**

Sada: **VY_32_INOVACE_Zdravotní nauka.2.42**

Vytvořeno: **07. 03. 2013**

Ověřeno: **15. 05. 2013**

Třída: **SČ 2**

NEMOCI OBĚHOVÉ SOUSTAVY –

ISCHEMICKÁ CHOROBA DOLNÍCH KONČETIN 2 – příznaky, diagnostika , léčení, komplikace nemoci,

Vzdělávací oblast: **Název vzdělávací oblasti**

Předmět: **Zdravotní nauka**

Ročník: **2.**

Autor: **Mgr. Ivana Košková**

Časový rozsah: **1 vyučovací hodina**

Pomůcky: **dataprojektor, notebook**

Klíčová slova: **fyzikální vyšetření, Dopplerovská ultrasonografie, Duplexní ultrasonografie, PTA, By-pass, trombektomie, gangréna, amputace**

Anotace:

Materiál je určen pro studenty oboru Sociální činnost, druhý ročník. Seznamuje s projevy nemoci, diagnostikou, léčením, komplikacemi a prognózou nemoci.

ISCHEMICKÁ CHOROBA DOLNÍCH KONČETIN 2

Příznaky nemoci

Diagnostika

Léčení

Komplikace

Prognóza

Projevy nemoci (příznaky)

- liší se podle velikosti a místa uzávěru a rychlostí vzniku onemocnění

akutní uzávěr tepen DK se projeví:

- **bolestí** – náhlá, prudká, šokující, jako šleh bičem
- **bledostí DK**
- **chladnou končetinou**
- **nehmatným tepem**

chronický uzávěr tepen DK se projeví:

- **pocitem chladu a únavou končetiny** – vzniká pomalu a dlouhodobě
- **bolestí při chůzi z důvodu nedostatečného prokrvení – klaudikační bolest** – svaly při námaze jsou špatně prokrvovány – vzniká klaudikační bolest (jako zakousnutí psa do lýtka), v klidu bolest odezní
- **klidovou bolestí** – rozvíjí se později, objevuje se v noci, odezní po svěšení nohou z lůžka
- **postupným rozvojem ischemie** – špatné hojení ran, vznikají bolestivé vředy, gangréna(odumřelá tkáň)
- **změnou kvality kůže** – je tenká, bez ochlupení, nehty deformované
- **špatně hmatným tepem**

Diagnostika nemoci

- **anamnéza** – je to soubor údajů o zdravotním stavu nemocného (rodinná, osobní, pracovní, sociální, event. gynekologická)
- **fyzikální vyšetření** – vyšetření charakteru bolesti (klaudikační, klidová, vzdálenost, kterou pacient ujde bez bolesti), stav a barva kůže, teplota a ochlupení DK, stav nehtů, měření pulsu v třísele, pod kolenem, na vnitřním kotníku a nártu)
- **laboratorní vyšetření** – z krve i moči (hladina cholesterolu a glukózy, srdeční enzymy, parametry vnitřního prostředí)
- **zobrazovací metody** – v klidu a při zátěži (ergometrie)

Dopplerovská ultrasonografie - jde o neinvazivní vyšetření, kdy se pomocí ultrazvuku měří systolický tlak v oblasti nad kotníkem

Duplexní ultrasonografie – vyšetřením se zjistí povaha a velikost ateromu

angiografie – pomocí RTG a kontrastní látky se vyšetří tepenné krevní řečiště DK, odhalí se porucha prokrvení

Léčení

režimová opatření – změna životního stylu :

- správná životospráva a snížení hmotnosti
- pohybová aktivita – bez omezení, dřepy, chůze, výstupy na špičky
- nekouřit
- omezení přísunu živočišných tuků – vyloučit cholesterol
- teplé koupele nohou

farmakologická

- léky na ředění krve
- léky na zvýšení prokrvení končetin
- léky na zpomalení aterosklerózy

intervenční a chirurgická léčba

Perkutánní transluminální angioplastika (PTA)

By – pass

Trombektomie

Perkutánní transluminální angioplastika (PTA)

- diagnosticko – léčebný výkon, který při jednom zákroku, umožní zobrazení tepen a zároveň provést léčbu (pokud je to potřeba) při zúžení – povést pomocí balónku rozšíření cévy a umístění stenu (výstuže)
- jde vlastně o katetrizaci tepen, která se provádí **perkutánně** (vpichem přes kůži), **transluminálně** (lékař pracuje uvnitř cévy), **angioplastika** označuje techniku, kterou lze roztahovat zúžené nebo uzavřené cévy
- ve velké většině případů se současně **zavádí stent** do zúženého místa tepny
- stent je ocelová pružinka, která umožňuje zlepšit výsledný efekt výkonu hlavně tím, že výrazně zvětší průsvit cévy a významně snižuje výskyt restenóz (opakované zúžení v místě původního zúžení)

By - pass

- jde o operační výkon na tepnách, kde se překlene zúžené místo tepnou nebo žílou od téhož pacienta, vytvoří se spojka (přemostění), toto přemostění se běžně nazývá anglickým slovem by-pass

Trombektomie

- výkon, při kterém se pomocí balónkového katétru vytáhne krevní sraženina z tepny

Domácí léčba – zásady

- sledovat projevy nemoci – bolest, barva, teplota končetiny
- pravidelné kondiční cvičení (3 krát denně, pasivní i aktivní cviky)
- nestát a neseďt dlouho na jednom místě, nedávat nohu přes nohu
- pohodlná obuv, hygieny nohou každý den vlažnou vodou, čisté ponožky, nechodit naboso, prevence kvasinkových a plísňových onemocnění, prevence poranění kůže
- zákaz kouření
- snížení hmotnosti u obézních lidí

Komplikace

- i přes veškerou péči nelze vyloučit vznik komplikací
- komplikace jsou spojené s poraněním končetiny – defekty, infekce, gangrény, druhotná sepse – otrava organismu
- amputace

Opakování

- 1. Jaké jsou příznaky akutního uzávěru tepen dolních končetin.**
- 2. Jak se projevuje chronický uzávěr tepen dolních končetin.**
- 3. Jaká vyšetření se provádí při fyzikálním vyšetření uzávěru tepen dolních končetin.**
- 4. V čem spočívají režimová opatření při léčbě uzávěru tepen dolních končetin.**
- 5. Vysvětlete metodu trombektomie.**
- 6. K jakým komplikacím může docházet při nedodržování zásad léčby ICHDK.**

Použité zdroje

- NOVÁKOVÁ, I. *Zdravotní nauka 2. díl*. Praha: Grada Publishing, 2011. 204 s. ISBN 978-80-247-3709-6.
- NOVOTNÝ, I. *Biologie člověka pro gymnázia*. Praha: FORTUNA, 1995. 136 s. ISBN 80-7168-234-9.
- HERMAN, J., MUSIL, D., a kolektiv. *Žilní onemocnění v klinické praxi*. Praha: Grada Publishing, 2011. 280 s. ISBN 978-80-247-3335-7.
- SOUČEK, M. *Vnitřní lékařství*. Praha: Grada Publishing, 2011. 1788 s. ISBN 978-80-247-2110-1.

Pokud není uvedeno jinak, jsou použité objekty vlastní originální tvorbou autora. Materiál je určen pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu. Veškerá vlastní díla autora (fotografie, videa) lze bezplatně dále používat i šířit při uvedení autorova jména.